

szorzat keretén belül a követelésnek csak egy része esik ugyan, az ilyen részösszegek együttes összege azonban az egyetemleges jelzálogjog egész összegét eléri vagy meghaladja, az adós az egész követelés után 4 % kamatot és 1 % tőketörlesztést köteles fizetni. Ha a harmincszoros kereten belül eső részösszegek együttes összege az egyetemleges jelzálogjoggal biztosított követelés összegénél kevesebb, a 4 % kamaton felül 1 % tőketörlesztést csak a harmincszoros kereteken belül eső részösszegek együttes összege után kell fizetni a követelés többi része után pedig a harmincszoros szorzaton túl eső jelzálogos követelésekre irányadó szabályok szerint kell a szolgáltatást teljesíteni. Az R. 6. és 7. §-ának alkalmazása során a rendelkezéseket megfelelően kell alkalmazni annak megállapításában, hogy az egyetemleges jelzálogos követelés mennyiben esik a kataszteri tiszta jövedelem harmincszoros és negyvenszeres szorzata közé. Ugyan e rendelkezések alkalmazandók a hitelezők letéti számlájára befizetett összegeknek a 7100/1934. M. E. sz. rendelet 1. és 2. §-ai értelmében való felosztása során is.

Az R. 6—7. §-aiban meghatározott fizetési kedvezmény igénybevétele esetében a gazdaadós a kataszteri tisztajövedelem negyvenszeresének megfelelő határig valamennyi ingatlana után köteles megfizetni az R. 6. §. 1. bekezdésében megszabott összeget. Azt az összeget, mely a hitelezőnek közvetlenül járó szolgáltatás teljesítése után többetként mutatkozik a hitelezőket illető postatakarékpénztári letéti számlára kell befizetni és a vonatkozó rendelkezések szerint kell felosztani.

Ha a védett ingatlanokon záloglevél vagy kötvény kibocsátás alapjául szolgáló kölcsön biztosítására van jelzálogjog bekebelezve az egyéb jelzálogos követelésre fizetendő összeget az R. 6—7. §-ban meghatározott kedvezmény igénybevétele esetében is a fenti szabályok szerint kell megállapítani.

A védett birtokok főfelügyelete a gazdaadós által teljesítendő szolgáltatások összegének a 10.900/1934. M. E. sz. rendelet 4. §-ban említett esetekben való kiszámítása tárgyában kibocsájtott 6.600/1935. I. M. sz. rendelet gyakorlati alkalmazását 26.300/1935. V. b. f. szám alatt példákban mutatja be.

Az élet- és járadékbiztosítási szerződéseken alapuló pénztartozások ártértékelésére az 1928. XII. t.-c. 24. §-a értelmében alkotott alapnak felosztása tárgyában 1935. február 26-án hatályba lépett 1900/1935. M. E. sz. rendelet (B. K. 47. szám).

Az 1928. évi XII. t.-c. 24. §-a értelmében a biztosító magánvállalatok felügyelő hatósága az idézett t.-c. 22. §-a szerint ráruházott tömegből és a 23. §. szerinti hozzájárulásokból felosztási alapot alkot, melynek a jogosultak között való felosztását az 5702/1934. M. E. sz. rendelet 1. §-a alapján a rendelkezésre álló fedezethez mérten meg lehet kezdeni, mielőtt a felosztási alap az 1928. évi XII. t.-c. 21. §-a értelmében megszűnt követelésre arányértékének 5 %-át fedezné. Az egyes ártértékelésre elfogadott biztosítások után ártértékelési értéként a megszűnt aránykövetelések arányértékének 5 %-át kell kifizetni; a 2. §. értelmében pedig a felosztási alap terhére azokból a biztosítási szerződésekből eredő követelésekre kell fizetéseket teljesíteni, amely biztosítási szerződéseket a biztosító magánvállalatok a felügyelő hatóságra 1934. évi július hó 1. napjáig átruháztak, továbbá amelyeket a félnek a pénzügyminiszter által kitűzendő határidőben tett bejelentése folytán 1934. évi július hó 1. napja után ruháznak át.

Az új rendelet rendelkezéseinek megfelelően a felügyelő hatóság 1935. évben megkezdí, a következő években pedig folytatja a felosztási alap készpénzvagyonából a felügyelő hatóságra átruházott biztosítási szerződések értelmében jogosultaknak kielégítését. Ha azonban

a rendelettel szabályozott eljárás során, de még az átértékelt összeg kifizetése előtt kitűnik, hogy a biztosítási szerződés alapján 1928. április 1-én jogosult abban az időben nem lakott állandóan Magyarországon, az ilyen szerződéseket a felügyelő hatóság jogorvoslat kizárásával a kimutatásból törli. Az ily szerződés alapján a felosztási alap-pal szemben igényt támasztani nem lehet.

Ha az átértékelési (részesedési) összeg a 100 pengőt meg nem haladja, akkor 1935-ben egy összegben kerül kifizetésre, de egyszerre fizethető ki a követelés akkor is, ha 105 pengőt meg nem halad. Ha a követelés a 100 pengőt meghaladja, 1935. évben az összeg felét, de legalább 100 pengőt, a hátralékot 1936. és a következő években a pénzügyminiszter által megállapított részletekben kell kifizetni. A felügyelő hatóságra 1934. év július 31. után átruházott szerződésekre a fizetéseket csak az 1100/1929. P. M. sz. rendelet 28—31. §-ában előírt eljárás lefolytatása után teljesítik.

A felügyelő hatóság a biztosító vállalatok által hozzá felterjesztett értékelési kimutatásokat egyeztetési és hitelesíti. E kimutatás alapján járó részesedési összeget fizeti ki átértékelési összegként. Ha azonban a beszolgáltatót kötvény, kötvényfüggelék vagy más irat alapján azt állapítja meg, hogy az átértékelésnek helyesen kiszámított összege 5 pengőnél nagyobb, a kimutatásban feltüntetett részesedési összegnél, úgy az iratok alapján kiszámított összeget fizeti ki és a helyesbítésről a jogosultat és a biztosítót értesíti. A kifizetendő összeg megállapítása és kifizetése tárgyában a felügyelő hatóság bírói út kizárásával végérvényesen határoz.

Az 5. §. szerint az igényjogosultaknak a biztosítási szerződésekre megállapított átértékelési összegek kifizetése céljából a biztosítási kötvényt és annak esetleges függelékeit a felügyelő hatósághoz való továbbítás végett a kötvényt kiállító vállalathoz vagy annak jogutódjához 1935. április 15-éig posta útján kell beküldeni. A beszolgáltató kötvény külső oldalára tisztán és olvashatóan rá kell írni a beszolgáltató teljes nevét és pontos lakcímét. Akik a biztosítási szerződések alapján 1928. április 1. napján jogosultak voltak, illetve azok jogutódai, amennyiben az átértékelt összegre a kötvény birtoklása nélkül is igényt tartanak, a kötvényt kiállító vállalat és a kötvényszám feltétlen megjelölése, valamint a jogosultságnak alapjául szolgáló ténylek előadása és pontos lakcím mellett igényüket 1935. április 15-éig közvetlenül a felügyelő hatóságnál kötelesek írásban bejelenteni. Ha a bejelentő tudja, hogy a kötvény kinek a birtokában van, ennek nevét és lakcímét is jelentse be. Amennyiben a kötvény birtokában nem lévő igénybejelentését valószínűsíti, a felügyelő hatóság a bejelentő részére további 30 nap határidőt tűz ki annak igazolására, hogy a pert a kötvény birtokosa ellen, amennyiben annak személye ismeretes, megindította; mert ellenkező esetben az átértékelt összeget annak fogja kiutalni, aki a biztosítási kötvényt a biztosító vállalatok útján vagy közvetlenül a felügyelő hatóságnak beszolgáltatja. Ha az igényt bejelentő lakcímét hiányosan vagy egyáltalán nem jelöli meg és ezért a felügyelő hatóság a perindításra határidőt nem tűzhet, vagy ha a határidőt kitűző határozat az igénybejelentőnek bármily okból nem kézbesíthető, az ily igénybejelentőkkel szemben a perindítás igazolásának záros határideje az igénybejelentés beadásától számított 60 nap múltán külön értesítés nélkül is letelik. A perindításnak az érvényes határidő alatt történt igazolása esetén a felügyelő hatóság az átértékelt összeget a per jogerős megindításának igazolásáig őrzi és a kifizetést a bírói határozat szerint jogosult személy részére teljesíti. Ha a biztosítási kötvényt 1935. április 15-éig nem szolgáltatná be és az átértékelt összegre nem a kötvénybirtokos jelentett be igényt, a felügyelő hatóság az átértékelt összeget visszatartja és az

igénybejelentőt felhívja, hogy igényét a kötvénybirtokossal szemben bírói úton érvényesítse.

Ha azonban a kötvénybirtokos személye úgy az igénylő mint a felügyelő hatóság előtt ismeretlen, a felügyelő hatóság az igénybejelentést a kimutatásokban nyilvántartás végett feljegyezteti és ha a felosztási eljárás befejezéséig a kötvényt vagy a kötvényt pótló, illetve semmisnek nyilvánító jogerős bírói határozatot beszolgáltatják, vagy az alább ismertetett összesített hirdetmény kibocsátási eljárás esete áll fenn, a kifizetést megfelelően teljesíti.

Ha a biztosítási kötvény elveszett vagy megsemmisült, a kötvény beszolgáltatását pótolja a) ha a megsemmisítést kérő vagy jogutódja az eredeti kötvényt semmisnek nyilvánító jogerős bírói határozatot a felügyelő hatósághoz betérjeszti, b) az eredeti kötvényt kiállító vagy annak jogutódja gyanánt tekintendő biztosító vállalat által kiállított kötvénymásolatnak, vagy letéti elismervénynek benyújtása, ha a vállalat ezeken tanúsítja, hogy az eredeti kötvény a kiállító biztosító vállalatnál veszett el, c) ha a biztosító vállalat azért, mert a biztosítási összeget a fél jogfenntartása mellett kifizette, az eredeti kötvényt megsemmisítette.

Ha olyan kötvény, amelyre eső átértékelési összeg 200 pengőrt meg nem halad elveszett vagy megsemmisült, és az okirat megsemmisítési eljárás nem indult meg, úgy az érdekelték, ha igényjogosultságukat valószínűsítik, 1935. április 15-ig az elveszetteknek állított kötvények másolatának vagy lényeges adatainak betérjesztése mellett kérhetik a felügyelő hatóságtól, hogy részükre az átértékelési összeget eredeti kötvény beszolgáltatása nélkül utalja ki. Az ily értelemben elveszetteknek vagy megsemmisítettnek állított kötvényekről a felügyelő hatóság összesített hirdetményt bocsát ki és azt a Budapesti Közlönyben közzététi. A hirdetményben felhivatnak a felsorolt kötvények tulajdonosai, hogy 60 nap alatt a felügyelő hatóságnál a kötvényeket szolgáltatassák be, mert ellenkező esetben az átértékelt összegek az igénybejelentőnek fognak kiutaltatni. Valamely kötvény birtokosának jelentkezése esetén a felügyelő hatóság az előbb közölt 5. §-ban előírt módon jár el, ha pedig a kötvény birtokosa nem jelentkezik, a felügyelő hatóság az igénybejelentőt tekinti a kötvény beszolgáltatójának, ha pedig több igénybejelentő van, akkor azokat utasítja egymás ellenében perre.

Ha az átértékelési összegre jogosult fél a kötvény beszolgáltatása, illetve az igénybejelentés után meghal, a kiutalás azok részére történik, kik örökösi minőségüket hagyatékátadó végzéssel (örökösödési, hagyományi bizonyítvánnyal) igazolják. Ha az átértékelt összeg, vagy annak még ki nem utalt része 25 pengőnél nem nagyobb, a kellő adatokat feltüntető halálesetfelvételi ív is elegendő. Ha a jogosult fél ellen foganatosított végrehajtás következtében az átértékelési összeget letiltották, a felügyelő hatóság a nála letiltott összeget a végrehajtást foganatosító hatóságnál bírói letétbe helyezi. Ha a biztosítási kötvényen alapuló követelést nem végrehajtási, hanem egyéb zálogjog terheli és azt az érdekelt a kiutalás előtt a felügyelő hatóságnál bejelentette, úgy a felügyelő hatóság az igényjogosultat és a zálogos hitelezőt meghallgatja és vagy a közös kérelemhez képest teljesíti a kiutalást, vagy a feleket egymás ellenében perreutastítja. Ha a jogosult fél a kimutatásból kitűnően vagy a rendelkezésre álló adatok szerint kiskorú, gyámság vagy gondnokság alatt áll, a kifizetés a gyámhatósághoz teljesítendő. Ha a jogosult fél ellen csődöt nyitottak és ezt a felügyelő hatóságnak bejelentették, úgy a kiutalás a csődteggondnok kezéhez történik.

A postatakarékpénztár útján kiutalt átértékelt összeg kézbesítése alkalmával az igényjogosultak részére szelvény fog átadatni, mely megörzendő, mert az államadóssági címletekből alkotott külön felosz-

tási alap tényleges felosztása további törvényhozási rendelkezésig függőben marad.

A külfölddel való értékpapírforgalom ellenőrzése és szabályozása, valamint a részvények osztalékszelvényeinek és kötvények s záloglevelek szelvényeinek beváltása tárgyában 1935. évi február hó 24-én hatályba lépett 1970/1935. M. E. sz. rendelet. (B. K. 46. szám.)

A Magyar Nemzeti Bank engedélye nélkül tilos külfölditől részvényt, záloglevelet, államadóssági vagy más kötvényt, valamint ezeknek osztalék- és kamatszelveit és az ezekre szóló utalványt (röviden: értékpapírt) megvenni, külföldinek értékpapírt eladni, úgyszintén külföldivel értékpapír tárgyában bárminemű más ügyletet kötni, értékpapírt tárgyzó ügylet kötésére külfölditől megbízást vállalni vagy külföldinek megbízást adni: e tilalmak szempontjából közömbös, hogy az értékpapír belföldön vagy külföldön van-e és közömbös az is, hogy azt belföldön vagy külföldön kell-e szolgáltatni. Tilos belföldinek külföldön lévő értékpapírját eladnia; belföldi tulajdonában külföldön lévő értékpapírt megvenni, ilyen értékpapír tárgyában bárminemű más ügyletet kötni, ily ügylet kötésére megbízást adni vagy vállalni és külföldi javára belföldön őrzött értékpapírkészletet más külföldre átruházni.

A jelen rendelet szempontjából külföldi alatt kell érteni külföldön lakó személyt, külföldön székhellyel (teleppel) bíró jogi személyt vagy céget, az utóbbit akkor is, ha jogi személyisége nincs; belföldi alatt kell érteni belföldön lakó személyt, belföldön székhellyel (teleppel) bíró jogi személyt vagy céget, az utóbbit akkor is, ha jogi személyisége nincs. Külföldi cégek Magyarországon lévő telepei (fiókjai, képviselői) a belföldi cégekkel, belföldi cégek külföldön lévő telepei (fiókjai, képviselői) pedig a külföldi cégekkel egy tekintet alá esnek. A kir. Kúria 2361/1934. sz. határozata szerint több mint egy esztendeje Budapesten lakó idegen állampolgár devizajogi szempontból belföldinek tekintendő.

Bármily részvény osztalékszelvényére csak a szelvényen feltüntetett belföldi fizetőhelynek szabad fizetést teljesítenie; ha a szelvényen belföldi fizetőhely megjelölve nincsen, a kibocsátó részvénytársaság főtelepének pénztára vagy a Magyar Nemzeti Bank által külföldi fizetési eszközök átvételére feljogosított (ú. n. megbízott) pénzügyintézet főtelepének pénztára teljesíthet fizetést. Fizetést csak akkor szabad teljesíteni, ha a szelvény bemutatója a részvényt, amelyhez a szelvény tartozik, a fizetőhelynél 8 nap tartamára letétbe helyezi vagy igazolja, hogy a részvény belföldön közjegyző, hatóság, közpénztár vagy ú. n. megbízott pénzügyintézet őrzetében van. Az erről szóló tanúsítványt a fizetőhely megőrizni köteles. Ugyanez áll záloglevelek vagy kötvények szelvényeire teljesítendő fizetés esetében is. A 6.900/1931. M. E. sz. rendelet alá eső kötvények és záloglevelek szelvényeire teljesítendő fizetések tekintetében továbbra is a 6.900/1931. M. E. sz. rendelet rendelkezései irányadók. Ha a részvényt, illetve záloglevelet vagy kötvényt a szelvény bemutatója a fentiek szerint letétbe nem helyezi vagy nem igazolja, hogy azok a fentebb említett módon őrzetben vannak, a bemutatott szelvény ellenértéke a bemutatónak csak zárolt számlán írható javára. E §. rendelkezései a „Magyar királyság 1924. évi állami kölcsöne” kötvényeinek szelvényeire nem vonatkoznak.

E rendeletben foglalt tilalmak és korlátozások a Magyar Nemzeti Bankra nem terjednek ki. A Magyar Nemzeti Bank e tilalmak és korlátozások alól akár egyes esetekre, akár az eseteknek bizonyos előre meghatározott csoportjára felmentést adhat.

A Magyar Nemzeti Bank e felhatalmazás alapján 122. és 123. sz. a. „megbízott pénzügyintézetekhez” intézett körlevelében több nagy-